

tilføjes en Begrænsning i saa Henseende eller maaske en Adkomst for denne Tiendekommission til at afvise visse Spørgsmaal efter Begæring af Parterne til Afgørelse ved Domstolene. Hvor meget jeg end nemlig ønsker, at Kommissionen skal have stor Myndighed i de praktiske Spørgsmaal og handle med stor Myndighed, saa vil jeg dog meget nødig have, at vore retslige Forhold skulle blive for stærkt forrykkede. Men navnlig vil jeg altsaa ønske, at der ved denne Udnævnelse henvises til den højeste Auctoritet, der kan blive den til Del.

Et meget vanskeligt Forhold at ordne, er Forholdet med at bevare de Kapitaler sikkert, som tilhøre Kirker og Præsteembeder. Dette har jo Loven gjort ved at henlægge, hvad der derved kommer frem, til Bestyrelse under Stiftsøvrighederne, og jeg forstaar dette saaledes, at Beløbene indbetales af Tiendeyderne til Amtstuen, derpaa gaa de fra Amtstuerne til Stiftsøvrighederne for gennem dem at komme Kirkeejerne og Præsteembederne til gode. Jeg kan for mit Vedkommende ikke paa vise nogen anden Ordning, jeg anser denne for betryggende, men det staar for mig, som om man derved vælter et meget stort Arbejde over paa Stiftsøvrighederne og besværliggør Tingen meget. Hvorledes alt det senere kan ordnes paa en for Kirkerne betryggende eller heldig Maade, staar mig ikke klart. Jeg synes, at Stiftsøvrighederne have nok at varetage, og her vil blive et stort Apparat at ordne. Men det er ogsaa en Ting, som det vilde være heldigst nu for Tiden at ordne paa den Maade, som Loven siger, saa kan man senere efter moden Overvejelse paa rette Sted og af rette Vedkommende faa etableret en Ordning, som fyldestgøre Kirkens og Statens Interesser.

Jeg forstaar det saaledes, at det øvrige, som dette Afsnit af Loven omtaler, om Ordningen mellem Tiendeejere og Tiendeydere for Kirkens og navnlig for Kirkeejernes Vedkommende, bevarer den samme Tilstand som nu. Jeg tror neppe, at jeg tager fejl deri, men jeg vil dog nævne det, derom handler §§ 21 og 22. Jeg forstaar det saaledes, at den private Kirketiendeejer eller Kirkeejers for Fremtiden bliver stillet lige over

for sin Kirke ganske som nu, kun altsaa paa den Maade, at Kirkens Kapital henlægges til Stiftsøvrigheden og bliver bunden der, og Renten af denne Kapital tilfalder Kirkeejeren eller Kirketiendeejeren, om han opfylder sin Forpligtelse mod Kirken, men der røres ikke det mindste ved hans Forhold, medmindre han selv ønsker at faa Forholdet afløst; saa kan han efter Bestemmelserne i § 21 fremsætte Begæring derom, saa afløses Forholdet, og Kirken bliver selvejende Kirke. Men saa længe, der ikke fra hans Side hertil gøres Skridt, staar han som hidtil som den over Kirken med fornødent Tilsyn fra højere Myndigheder raadende og ansvarhavende, og dette Forhold bør ikke forrykkes og er ikke forrykket ved Loven. — Ganske anderledes er det, naar Sognemenigheden selv ejer Kirken. Der kommer et Forhold til Stede, hvor Tiendekapitalen bliver staaende som en Kirken særlig tilhørende, og saa bliver Kirken, derved som en selvejende Kirke, men det gælder ikke i det førstnævnte Tilfælde, efter hvad jeg har forstaaet.

Endnu skal jeg kun nævne ogsaa det Forhold, som blev berørt af den første ærede Taler, med Hensyn til de i Fortiden købte Tiender, som ikke komme til at tilhøre den Mand, som selv nu ejer Gaarden. Ogsaa dette er et Spørgsmaal, som jeg med ham finder bør være Genstand for Overvejelse i Udvalg. Jeg ser paa dette Spørgsmaal ganske som den ærede Taler og skal derfor heller ikke fremdrage mere, end han har fremført. Han erkendte, at Spørgsmaalet fortjener Overvejelse, og deri er jeg enig med ham. Jeg tror ogsaa, at det er vanskeligt her ved Sagens første Behandling at gøre dette indviklede Spørgsmaal til Genstand for en dyberegaaende Drøftelse.

Jeg vil altsaa for mit Vedkommende være tilfreds med — jeg haaber sammen med det ærede Medlem — at kunne bidrage til at faa dette Arbejde grundigt drøftet paa et senere Trin af Sagen. Jeg gentager Ønsket om, at denne Sag maa møde Velvillie i Tinget, og jeg tvivler ikke paa, at vi ved godt Samarbejde i Udvalget ville kunne bringe noget ud af denne Sag, thi det vilde være højst ulykkeligt, om den